

1923 03 15 IŠ AMBASADORIŲ KONFERENCIJOS NUTARIMO DĖL RYTINĖS LENKIJOS SIENOS

Paryžius, 1923 m. kovo 15 d.

Britų Imperija, Prancūzija, Italija ir Japonija, kurios, būdamos svarbiausios draugiškos didžiosios valstybės sąjungininkės, kartu su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis pasirašė Versalio Taikos Sutartį;

Atsižvelgusios, kad pagal tos Sutarties 87 straipsnio 3 pastraipos turinį joms priklauso pažymėti Lenkijos sienas, kurios nebuvo nurodytos toje Sutartyje;

atsižvelgusios, kad Lenkijos Vyriausybė 1923 metų vasario 15 dieną pateikė Ambasadorių Konferencijai prašymą siekdama, kad didžiosios valstybės, turinčios joje savo atstovus, pasinaudotų minėto straipsnio joms suteiktomis teisėmis;

kad savo ruožtu Lietuvos Vyriausybė savo 1922 metų lapkričio 18 dienos nota įrodė, jog rūpinasi, kad minėtos didžiosios valstybės pasinaudotų šiomis teisėmis; [...]

atsižvelgusios, kad spręsdama sienos su Rusija klausimą Lenkija suėjo į tiesioginius santykius su šia Valstybe, kad tą sieną pažymėtų;

kad keliant Lenkijos ir Lietuvos sienos klausimą reikia turėti galvoje faktinę padėtį, išplaukiančią būtent iš 1923 metų vasario 3 dienos Tautų Sąjungos Tarybos rezoliucijos;

rekomendavo Ambasadorių Konferencijai išspręsti šį reikalą.

Dėl to Ambasadorių Konferencija:

1. Nutaria pripažinti, kad Lenkijos sienos yra: [...]

2 su Lietuva:

linija, aprašyta toliau (pagal vokiečių žemėlapi - mastelis 1:1 000 000):

nuo taško, kur susikerta Suvalkų apskrities šiaurinė administracinė siena su Rytų Prūsijos siena (Rytų Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos bendras taškas), ir iki pat pietinio įlinkio, kurį sudaro Suvalkų apskrities siena, maždaug 7 km į šiaurės vakarus nuo Punsko, Suvalkų apskrities šiaurinė administracinė siena;

iš ten pietryčių kryptimi iki pat Berznyko-Kapčiamiesčio kelio taško, esančio maždaug 2 km į pietryčius nuo Berznyko;

linija, kuri bus pažymėta vietoje ir paliks Punską Lenkijai, kirsdama Galadusio ežerą nuo jo šiaurės vakarų krantų iki taško, esančio maždaug už 2 km į šiaurę nuo Žagariu, eidama toliau į rytus, o vėliau lygiagrečiai su mažais ežerais, esančiais tarp Berznyko ir Žagariu, linija maždaug už 2 km į rytus nuo tų ežerų;

iš ten maždaug už 2 km 500 m į rytus nuo Želvos iki taško Maros upėje, linija, kuri bus pažymėta vietoje;

iš ten į Maros žemupį iki pat vietos, kur į ją įteka mažas intakas jos kairiajame krante, ir tiesiai aukštyne Studziankos upe;

iš ten linija, kuri bus pažymėta vietoje, iki Igaros upės ištakų, toliau pasroviui tos upės, kuri teka į Varviškę, iki vietos, kur upė įteka į Nemuną;

iš ten Nemuno vaga žemupio link, iki vietos, kur į ją įteka Grėvos upė;

iš ten Grėvos upe iki taško, kur ji susikerta su Merkinės-Ratnyčios plentu;

iš ten linija, kuri bus pažymėta vietoje, iki taško, kur Skroblaus upė įteka į Merkio upę;

iš ten Merkio vaga iki taško, kuris bus pasirinktas vietoje, maždaug už 300 m į pietryčius nuo Paakmenės;

iš ten iki sienos taško 142, esančio maždaug už 2 km į šiaurės rytus nuo Strielčiškių;

linija, kuri bus pažymėta vietoje ir paliks Lietuvai Paakmenės, Karpiš-kių, Strielčiškių vietas, o Lenkijai - Bartelius, Kuklius, eidama per kelio iš Babriškių į Valkininkus ir kelio į Vaitakarčmį, esantį prie Gardino-Vilniaus geležinkelio, sankryžą;

iš ten ir iki taško, kuris bus pažymėtas Neries vagoje, maždaug už 800 m į vakarus nuo Šiurmonių;

linija, kuri bus pažymėta vietoje, paliekanti Lietuvai tokias vietas: Kalenus, Spenglininkus, Gečioniškes, Ažuolijus, Pribonis, Gervinius, Ismonis, Jogėlonis, Dergionis, Kapčiškes, Užilgius, Chvoščizną [Chwoszczyzna], Nedzveduvką [Niedźwiedówka], Jančiūnus, Daniliškes, Jurzovką,

Naujadvarį, Pramisluką, Valakiškes, Kurkliškes, Keliakiemį, Vilūniškes, Skirmantiškes, Baltamiškį, Ausieniškes ir paliekanti Lenkijai Vaitakarčmio, Pūckornių, Kalvių, Lieponių gyv., Vaikštenių, Jogėlonių, Markūnų, Skobsko Sargyb., Visgirdų, Dambravos, Dembniakų, Stanislaviškių, Katišiaus, Staškūniškių, Lebedžių, Meiluškių, Padvarionių, Glitų, Petkėniškių, Kirmėliškių, Kudrionių, Panevėžės, Maidonių, Miciūnų, Leitiškių, Meiriškių, Barčių, Joteliūnų, Puzinavos, Kazimieriškių ir Šiurmonių vietas.

Iš ten Neries vaga iki taško, esančio maždaug už 1 km į pietus nuo Semeniškių;

iš ten ir iki taško, kuris turi būti pažymėtas Dubingių ežero pietryčių pakrantėje į pietus nuo Žalktynės;

linija, kuri bus pažymėta vietoje ir paliks Lietuvos teritorijoje tokias vietas: Semeniškis, Klišabalę, Paežerėlį, Pajuodžius, Paspėrius, Kaimynus, Skėterius, Minavus [Olinow], Puorius, Kantrimiškį, Kielius, Avižonis, Nečionis, Bajorus, Alionis [Olany], Paikis, Pauolią, Akmenius, Taukelius, Aleksandriškis, Gaveikis, Žalktynę, o Lenkijos teritorijoje vietas: Padvarius, Pagojų, Draučius, Meiliūnus, Papiernią, Bartkuškį, Užublendžius, Lipuvką, Pablendį, Žindulius, Astikus, Šalkiškes, Ramaškonis, Pagirius, Boruvką, Santaką, Pustiltą, Rudokus, Stališkes, Žilviškes, Smilgynę, Gaveikis, Sidabrius;

iš ten linija, kertanti Dubingių ežerą iki taško, kuris bus pažymėtas jo šiaurės rytų pakrantėje maždaug už 1500 metrų į pietryčius nuo Alkos;

iš ten iki taško, kuris turi būti nustatytas pietinėje Pravalos ežero pakrantėje į rytus nuo Surgėnų;

iš ten iki taško, kuris bus pažymėtas vietoje ir paliks Lietuvos teritorijoje tokias vietas: Alką, Baluošo ežerą, Labaišiškis, Malūnėlį, Joniškį, Šareikiškis, Purviniškis, Šarkiškę, Matakienius, Arnionis, Skardžius, Novosiolką, Grybėnus;

iš ten ir iki pat taško, kuris bus pažymėtas ežero, prie kurio išsidėstęs Antakalnis, pietinėje pakrantėje ir už 500 m į rytus nuo šios vietovės:

linija, kuri bus pažymėta vietoje ir paliks Lietuvos teritorijoje tokias vietas: Medeikis, Mažulius, Šakališkes, Andrulėnus, Žukaučizną, Žemaitiškes, Prūdiškę, Paluknį, Pažemį, Žvirbliškę, Sidariškes, Maleišius, o Lenkijos teritorijoje: Maldžiūnus, Rutovčizną, Baroniškę, Antaliedę, Berniūnus, Linkmenis, Antalksnę;

iš ten iki pat Latvijos sienos:

linija, kuri bus pažymėta vietoje ir kryps į šiaurės rytus, o vėliau į šiaurę, kirsdama Baluošo ir Dringio ežerą ir palikdama Lietuvos teritorijoje tokias vietas: Laukstenius, Akriemius, Rainius, Ažėnus, Sodžiūnus, Didžiasalį, Santupius, Kalniškę, Šobliškes, Mugliškius, Jurkakalnį, Smalvelės, Varugiškes, o Lenkijos teritorijoje: Kazitiškį, Meilūnus, Vardžiukiemį, Alejūnus, Sokiškis, Pažemiškį, Karačiūną, Smalvas, Paukšteliškę, Smalvas (Šiaurės), Dulkiškę, Mateikiškę.

Šią liniją pažymėti vietoje paliekama suinteresuotoms Vyriausybėms, kurioms priklausys visiška galimybė pradėti bendru susitarimu taisyti detales, kurias jos vietoje pripažins esant būtinas. [...]

(Iš: *Lietuvos ir Lenkijos santykiai 1917 – 1994. Dokumentų rinkinys, Vilnius, 1998, p. 69 – 72*)